

IŠVADA
DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO VEIKLOS SRITYJE
„NEKILNOJAMOJO TURTO MOKESČIO LENGVATŲ TEIKIMAS PAKRUOJO
RAJONO SAVIVALDYBĖJE“

2021-02-17

Pakruojis

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 2, 3 dalimis, Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. lapkričio 9 d. Nr. AV-764 „Dėl asmens, atsakingo už korupcijos prevenciją ir jos kontrolę“ 2020 metais korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas atliktas šioje **veiklos srityje** – *Nekilnojamojo turto mokesčio lengvatų teikimas Pakruojo rajono savivaldybėje*.

Analizuotas laikotarpis – nustatant korupcijos pasireiškimo tikimybę vertinti duomenys nuo 2019 m. III ketvirčio pradžios iki 2020 m. II ketvirčio pabaigos.

Atlikta teisės aktų analizė atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalies nustatytus kriterijus. Vertinant veiklos sritį naudojamas įstaigos veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo klausimynas.

1. Kriterijus – „Padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika“.

Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio dalis nustato, kad „korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos – kyšininkavimas, prekyba poveikiu, papirkimas, kitos nusikalstamos veikos, jeigu jos padarytos viešojo administravimo sektoriuje arba teikiant viešąsias paslaugas siekiant sau ar kitiems asmenims naudos: piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų ar matavimo priemonių suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą ar kitos nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą“.

Analizuojamuoju laikotarpiu Pakruojo rajono savivaldybės administracijoje nebuvo užfiksuota Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų, taip pat kitokių tapataus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingų teisės pažeidimų, už kuriuos numatyta administracinė, tarnybinė (drausminė) ar kitokia teisinė atsakomybė, atvejų.

Veiklos sritis – *Nekilnojamojo turto mokesčio lengvatų teikimas Pakruojo rajono savivaldybėje* – neatitinka aptariamo kriterijaus „Padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika“.

2. Kriterijus – „Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas“.

Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas nustato, kad „Mokesčio lengvata – mokesčių mokėtojui ar jų grupei mokesčio įstatymo nustatytos išskirtinės apmokestinimo sąlygos, kurios yra palankesnės, palyginti su įprastinėmis sąlygomis“. Jame taip pat nustatyta, kad Mokesčio lengvatą ar lengvatas nustato tik atitinkamų mokesčių įstatymai, reglamentuojantys tų mokesčių apskaičiavimo tvarką. Minėta įstatymas gali nustatyti mokesčio, baudų ar delspinigių mokėjimo lengvatas, nesusijusias su mokesčio apskaičiavimo tvarka arba mokesčio tarifu. Laikinos mokesčių lengvatos, kurių nustatymas priklauso Lietuvos Respublikos kompetencijai, gali būti nustatomos ir specialiuose Lietuvos Respublikos Seimo priimtuose mokesčių lengvatų įstatymuose.

Siekiant apibrėžti nekilnojamojo turto sąvoką Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatyme nurodyta, kad „Nekilnojamasis turtas – Nekilnojamojo turto registre

registruojami patalpos, inžineriniai ir kiti statiniai“. Minėtame įstatyme nustatyta, kad “Mokestį moka nekilnojamojo turto savininkai – fiziniai ir juridiniai asmenys, išskyrus įstatyme nurodytus atvejus“.

Vetinant pasirinktą sritį taip pat svarbu aptarti teisingumo ir visuotinio privalomumo principą. Šis principas Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatyme nustato, kad “Kiekvienas mokesčių mokėtojas privalo mokėti mokesčių įstatymų nustatytus mokesčius, laikydamasis mokesčių teisės aktuose nustatytos mokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos. Nustato, kad “Mokesčių lengvatos, kurių nustatymas priklauso Lietuvos Respublikos kompetencijai, negali būti individualaus pobūdžio, pažeidžiančios proporcingą mokesčių naštos paskirstymą”, o mokesčių administratorius “administruodamas mokesčius, privalo vadovautis protingumo ir teisingumo kriterijais”.

Pakruojo rajono savivaldybės administracija organizuodama nekilnojamojo turto mokesčio lengvatų teikimą savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymu, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymu, Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 1798 „Dėl nuomos mokesčio už valstybinę žemę“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 10 d. nutarimu Nr. 1387 „Dėl žemės nuomos mokesčio už valstybinės žemės sklypų naudojimą“, Pakruojo rajono savivaldybės 2011 m. rugpjūčio 25 d. sprendimu Nr. T-246 „Dėl Nekilnojamojo turto mokesčio lengvatų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintomis Nekilnojamojo turto mokesčio lengvatų teikimo tvarkos aprašu, Pakruojo rajono savivaldybės 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimu Nr. T-278 „Dėl Nuomos mokesčio už valstybinę žemę administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintu Nuomos mokesčio už valstybinę žemę administravimo tvarkos aprašu ir kitais teisės aktais.

Pažymima, kad Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 18 punktas nustato, kad išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija yra „sprendimų teikti mokesčių, rinkliavų ir kitas įstatymų nustatytas lengvatas savivaldybės biudžeto sąskaita, sprendimų dėl sumokėtų mokesčių, rinkliavų (ar jų dalies) kompensavimo tvarkos nustatymo ir šių kompensacijų teikimo savivaldybės biudžeto sąskaita priėmimas, <...>“.

Nustatyta, kad Pakruojo rajono savivaldybės administracijoje nėra teisės aktų, nustatančių / detalizuojančių kontrolės / priežiūros veiksmus, procedūras ar vykdymo formas, tvarką ar periodiškumą. Kontrolės / priežiūros veiksmai, procedūros ar vykdymo formos, tvarka ar periodiškumas apibrėžti tiek, kiek tai reglamentuoja minėti teisės aktai.

Nustatyta, kad Pakruojo rajono savivaldybės administracija užtikrina Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo reikalavimų laikymąsi.

Sprendimų dėl nekilnojamojo turto mokesčių lengvatų priėmimo procedūra yra pakankamai aiški, nustatyti aiškūs kriterijai kada, kokioms sąlygoms esant suteikiama lengvata. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad teisės aktas priimtas 2011 metais. Atsižvelgiant į tai *siūloma peržiūrėti Pakruojo rajono savivaldybės 2011 m. rugpjūčio 25 d. sprendimą Nr. T-246 „Dėl Nekilnojamojo turto mokesčio lengvatų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“*, jo nuostatas, kad reglamentavimas ir nustatytos procedūros atitiktų galiojančius teisės aktus. *Rekomenduojama tvarkos apraše aiškiau ir išsamiau aptarti prašymų dėl lengvatų suteikimo priėmimo, nagrinėjimo ir svarstymo tvarką*. Minėtu sprendimu patvirtintame tvarkos apraše nustatyta, kad „nekilnojamojo turto mokesčio lengvatų suteikimo kontrolė vykdo Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba“. Pati kontrolės procedūra, tvarka nėra aptarta, tačiau savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos veika reglamentuota kitais teisės aktais, kurie apibrėžia kontrolės, priežiūros vykdymą, jos procedūras.

Pakruojo rajono savivaldybės 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimu Nr. T-278 „Dėl Nuomos mokesčio už valstybinę žemę administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Nuomos mokesčio už valstybinę žemę administravimo tvarkos aprašas išsamiai ir aiškiai apibrėžia žemės mokesčio lengvatų taikymo tvarką.

Pažymima, kad savivaldybių tarybos turi teisę savo biudžeto sąskaita sumažinti mokestį arba visai nuo jo atleisti.

Atsižvelgiant į tai, kad Pakruojo rajono savivaldybės 2011 m. rugpjūčio 25 d. sprendimu Nr. T-246 „Dėl Nekilnojamojo turto mokesčio lengvatų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintame Nekilnojamojo turto mokesčio lengvatų teikimo tvarkos apraše nėra nustatytos kontrolės / priežiūros tvarka, neregamentuota vidaus kontrolės procedūra rekomenduojama minėtą Tvarkos aprašą peržiūrėti ir detalizuoti kontrolės procedūrą (tvarką).

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. A-287 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų rengimo, skelbimo ir vykdymo kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų rengimo, skelbimo ir vykdymo kontrolės tvarkos aprašas. Minėto tvarkos aprašo 18 punktas nustato, kad „įsakymai keičiami, papildomi ar pripažįstami netekusiais galios administracijos direktoriaus nurodymu arba įsakymo rengėjo iniciatyva“. Tvarkos aprašas nenustato įsakymų vykdymo kontrolės, priimtų teisės aktų peržiūrėjimo tvarkos, periodiškumo ir pan. *Rekomenduojama peržiūrėti ir pakoreguoti 2013 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. A-287 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų rengimo, skelbimo ir vykdymo kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintą Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų rengimo, skelbimo ir vykdymo kontrolės tvarkos aprašą.*

Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad nėra nustatyta, neapibrėžta Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimų vykdymo kontrolės tvarka.

Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimų projektų rengimo tvarka nustatyta Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 28 d. sprendimu Nr. T-55 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“ patvirtintame Pakruojo rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamente. Savivaldybės tarybos veiklos tvarka ir formos nustatytos šiame įstatyme ir savivaldybės tarybos veiklos reglamente. Pakruojo rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentas nustato Pakruojo rajono savivaldybės tarybos (toliau – taryba), Pakruojo rajono savivaldybės mero (toliau – meras), mero pavaduotojo, tarybos komitetų (toliau – komitetų) ir komisijų bei atskirų tarybos narių veiklos tvarką ir formas; mero ir tarybos atlikto darbo ataskaitos pateikimo savivaldybės bendruomenei tvarką; informacijos gyventojams pateikimo tvarką; kalbėjimo tarybos posėdyje dalyvaujantiems asmenims tvarką; tarybos sprendimų projektų pateikimo tvarką; visuomenės atstovų, ekspertų ir savivaldybės darbuotojų dalyvavimo komitetų posėdžiuose tvarką; nuolatinų ir laikinų komisijų sudarymo tvarką; tarybai atskaitingų institucijų ataskaitų tarybai pateikimo tvarką; atsakymų į tarybos narių paklausimus tvarką; tarybos narių faktiškai sugaišto laiko, vykdančių tarybos nario pareigas, trukmės apskaičiavimo tvarką; savivaldybės biudžeto svarstymo, tvirtinimo, tikslinimo tvarką. Reglamentas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo ir kitų įstatymų nuostatomis.

Veiklos sritis – *Nekilnojamojo turto mokesčio lengvatų teikimas Pakruojo rajono savivaldybėje* – atitinka aptariamą kriterijų „Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ir priežiūros vykdymas“. Atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą analizuojamoje srityje laikytina, kad yra aplinkybių, galinčių sudaryti prielaidas korupcijai.

3. Kriterijus – „Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti“.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 18 punktas nustato, kad išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija yra „sprendimų teikti mokesčių, rinkliavų ir kitas įstatymų nustatytas lengvatas savivaldybės biudžeto sąskaita, sprendimų dėl sumokėtų mokesčių, rinkliavų (ar jų dalies) kompensavimo tvarkos nustatymo ir šių kompensacijų teikimo savivaldybės biudžeto sąskaita priėmimas, <...>“. 9. Išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija – Konstitucijos ir įstatymų nustatyta kompetencija, kurios negali perimti, kištis į ją, įgyvendinti jokia kita savivaldybės institucija. Savivaldybės taryba negali atsisakyti savo išimtinės kompetencijos ar perduoti ją kitoms savivaldybės institucijoms.

Žemės nuomos mokesčių Pakruojo rajono savivaldybės administracijoje administruoja Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Finansų skyrius (toliau – skyrius). Vienas iš skyriaus uždavinių yra administruoti žemės nuomos mokesčių. Skyriaus veikla aiškiai reglamentuota skyriaus nuostatuose. Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. A-956 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Finansų skyriaus veiklos nuostatų patvirtinimo“ patvirtinti minėto skyriaus veiklos nuostatai. Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. rugsėjo 7 Nr. AP-673 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Finansų skyriaus nuostatų patvirtinimo“ patvirtinti Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Finansų skyriaus nuostatai.

Skyrius, įgyvendindamas nuostatuose nustatytas funkcijas, savo veikloje vadovaujasi Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2009 m. gruodžio 23 d. sprendimu Nr. T-374 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės administracijos veiklos nuostatų patvirtinimo“ patvirtintais Pakruojo rajono savivaldybės administracijos veiklos nuostatais.

Valstybės tarnautojų dirbančių skyriuje veikla nustatyta pareigybės aprašymuose, kurie patvirtinti Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. birželio 30 d. Nr. AP-544 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Finansų skyriaus valstybės tarnautojų pareigybių aprašymų patvirtinimo“

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, veiklos sritis – *Nekilnojamojo turto mokesčio lengvatų teikimas Pakruojo rajono savivaldybėje* – neatitinka aptariamo kriterijaus „Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti“.

4. Kriterijus – „Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu“.

Nekilnojamojo turto mokesčio lengvatos teikimo procedūros aptartos Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatyme, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatyme, Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatyme, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 19 d. nutarime Nr. 1798 „Dėl nuomos mokesčio už valstybinę žemę“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 10 d. nutarime Nr. 1387 „Dėl žemės nuomos mokesčio už valstybinės žemės sklypų naudojimą“, Pakruojo rajono savivaldybės 2011 m. rugpjūčio 25 d. sprendime Nr. T-246 „Dėl Nekilnojamojo turto mokesčio lengvatų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintomis Nekilnojamojo turto mokesčio lengvatų teikimo tvarkos aprašu, Pakruojo rajono savivaldybės 2018 m. lapkričio 29 d. sprendime Nr. T-278 „Dėl Nuomos mokesčio už valstybinę žemę administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintu Nuomos mokesčio už valstybinę žemę administravimo tvarkos aprašu.

Teisės aktuose aiškiai ir tiksliai reglamentuojama administracinės procedūros eiga, terminai, yra nustatyti konkretūs, objektyviai pamatuojami reikalavimai procedūroje dalyvaujantiems asmenims. Tačiau dėl Pakruojo rajono savivaldybės teisės aktų pateikti tam tikri siūlymai ir rekomendacijos (žr. 2. Kriterijus „Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdomas“).

Asmenų (subjektų), kurie įgyvendina lengvatos teikimo procedūras kompetencija aiškiai apibrėžta (žr. 3. Kriterijus „Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti“).

Darbuotojų (subjektų) teisinės atsakomybės klausimai aptarti teisės aktuose ir aiškiai reglamentuoti (pvz. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymas nustato, kad pažeidus įstatymo nuostatas, baudos skiriamos ir delspinigiai skaičiuojami Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka). Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas nustato, kad savivaldybės tarybos sprendimai dėl vietinių rinkliavų ir mokesčių, taip pat savivaldybės tarybos sprendimais patvirtintos taisyklės, už kurių pažeidimą įstatymai numato administracinę atsakomybę, galioja visoje savivaldybės teritorijoje ir jų laikytis privalo visos

institucijos, įstaigos, įmonės ir gyventojai, taip pat į savivaldybės teritoriją atvykę kiti fiziniai ir juridiniai asmenys.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 18 straipsnio 1 dalis nustatyta, kad savivaldybės tarybos priimtus teisės aktus gali sustabdyti, pakeisti ar panaikinti pati savivaldybės taryba. Kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų priimtus teisės aktus gali sustabdyti ar panaikinti pagal kompetenciją savivaldybės taryba. Savivaldybių institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų priimti administraciniai teisės aktai gali būti skundžiami teismui.

Pažymėtina, kad subjektams nėra suteikti per platūs įgaliojimai veikti savo nuožiūra. Kiekvieno subjekto kompetencija aiškiai apibrėžta.

Pažymima, kad Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 18 punktą nustato, kad išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija yra „sprendimų teikti mokesčių, rinkliavų ir kitas įstatymų nustatytas lengvatas savivaldybės biudžeto sąskaita, sprendimų dėl sumokėtų mokesčių, rinkliavų (ar jų dalies) kompensavimo tvarkos nustatymo ir šių kompensacijų teikimo savivaldybės biudžeto sąskaita priėmimas, <...>“. Išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija – Konstitucijos ir įstatymų nustatyta kompetencija, kurios negali perimti, kištis į ją, įgyvendinti jokia kita savivaldybės institucija. Savivaldybės taryba negali atsisakyti savo išimtinės kompetencijos ar perduoti ją kitoms savivaldybės institucijoms.

Nustatyta, kad teisinis reglamentavimas nesukuria nevienodų (taikant lengvatas kai kuriems tokios veiklos subjektams) ar diskriminuojančių sąlygų tam tikroje srityje veikiantiems subjektams.

Atsižvelgiant į tai, kad sprendimą dėl suteikiamos mokesčio lengvatos priima savivaldybės taryba, jos sprendimų apskundimo tvarką reglamentuoja Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas.

Asmenų skundų, pranešimų, kitokio pobūdžio informacijos dėl leidimo nekilnojamojo turto mokesčio lengvatų teikimo nebuvo gauta.

Analizuojama veiklos sritis – *Nekilnojamojo turto mokesčio lengvatų teikimas Pakruojo rajono savivaldybėje* – yra susijusi su lengvatų suteikimu. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad veiklos sritis – *Nekilnojamojo turto mokesčio lengvatų teikimas Pakruojo rajono savivaldybėje* – atitinka aptariamo kriterijaus „Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu“. Atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą analizuojamoje srityje laikytina, kad nėra aplinkybių, galinčių sudaryti prielaidas korupcijai nėra.

5. Kriterijus – „Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo“.

Nekilnojamojo turto mokesčių lengvatų teikimo klausimus reglamentuoja Lietuvos Respublikos įstatymai, savivaldybės tarybos priimti teisės aktai (sprendimai), sprendimus priimančių subjektų teisės ir pareigos apibrėžtos Lietuvos Respublikos teisės aktuose, subjektų, įgyvendinančių nagrinėjamą veiklos sritį, veiklos nuostatuose, pareigybės aprašymuose. Pažymėtina, kad įgaliojimų veikti savo nuožiūra analizuojamoje srityje suteikta tiek, kiek tai nustato įstatymai (žr. 2. Kriterijus – „Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ir priežiūros vykdymas“).

Aiškiai ir konkrečiai apibrėžtos darbuotojų funkcijos, įstatyminis ir poįstatyminis teisės aktų reglamentavimas nesuteikia galimybės / nesudaro sąlygų subjektui, priimančiam sprendimus, veikti savo nuožiūra.

Pakruojo rajono savivaldybės tarybos veikla reglamentuojama Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 28 d. sprendimu Nr. T-55 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“ patvirtintu Pakruojo rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentu.

Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. A-287 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų rengimo, skelbimo ir vykdymo kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Pakruojo rajono

savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų rengimo, skelbimo ir vykdymo kontrolės tvarkos aprašas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad veiklos sritis – *Nekilnojamojo turto mokesčių lengvatų teikimas Pakruojo rajono savivaldybėje* – atitinka aptariamą kriterijų „Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo“. Atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą analizuojamoje srityje laikytina, kad nėra aplinkybių, galinčių sudaryti prielaidas korupcijai.

6. Kriterijus – „Naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija“.

Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslaptį įstatymas nustato, kad „Valstybės paslaptis – įslaptinta informacija, kurios praradimas arba neteisėtas atskleidimas gali sukelti grėsmę Lietuvos Respublikos suverenitetui, teritorijos vientisumui, gynybinei galiai, padaryti žalos valstybės interesams, sukelti pavojų žmogaus gyvybei ar sveikatai arba sudaryti prielaidas kilti pavojui žmogaus gyvybei“.

Tarnybos paslaptis – įslaptinta informacija, kurios praradimas arba neteisėtas atskleidimas gali pakenkti valstybės institucijų interesams arba sudaryti prielaidas kilti pavojui žmogaus sveikatai.

Atliekamos procedūros (veiksmai) susiję su *Nekilnojamojo turto mokesčio lengvatų teikimu Pakruojo rajono savivaldybėje* nėra susiję su naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudarančia informacija (įslaptintos informacijos administravimu, apsauga ir kontrole).

Veiklos sritis – *Pakruojo rajono savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuoma* – neatitinka aptariamo kriterijaus „Naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija“.

7. Kriterijus – „Anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų“.

Veiklos srityje – *Nekilnojamojo turto mokesčių lengvatų teikimo Pakruojo rajono savivaldybėje* – anksčiau nebuvo atlikta korupcijos rizikos analizė, veiklos trūkumai nebuvo nustatinėjami.

Veiklos sritis – *Nekilnojamojo turto mokesčių lengvatų teikimo Pakruojo rajono savivaldybėje* – neatitinka aptariamo kriterijaus „Anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų“.

Išvados ir siūlymai

1. Veiklos sritis – *Nekilnojamojo turto mokesčių lengvatų teikimo Pakruojo rajono savivaldybėje* – atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalies 2, 4 ir 5 punktuose nustatytus kriterijus: „Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas“, „Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu“, „Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo“. Darytina išvada, kad egzistuoja aplinkybės, galinčios sudaryti prielaidas korupcijai.

2. Pakruojo rajono savivaldybės administracija organizuodama nekilnojamojo turto mokesčio lengvatų teikimą savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymu, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymu, Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 1798 „Dėl nuomos mokesčio už valstybinę žemę“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 10 d. nutarimu Nr. 1387 „Dėl žemės nuomos mokesčio už valstybinės žemės sklypų naudojimą“, Pakruojo rajono savivaldybės 2011 m. rugpjūčio 25 d. sprendimu Nr. T-246 „Dėl Nekilnojamojo turto mokesčio lengvatų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintomis Nekilnojamojo turto mokesčio lengvatų teikimo tvarkos aprašu, Pakruojo rajono savivaldybės 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimu Nr. T-278 „Dėl Nuomos mokesčio už valstybinę žemę administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

patvirtintu Nuomos mokesčio už valstybinę žemę administravimo tvarkos aprašu ir kitais teisės aktais.

3. Sprendimų dėl nekilnojamojo turto mokesčių lengvatų priėmimo procedūra yra pakankamai aiški, nustatyti aiškūs kriterijai kada, kokioms sąlygoms esant suteikiama lengvata. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad teisės aktas priimtas 2011 metais. Atsižvelgiant į tai *siūloma peržiūrėti Pakruojo rajono savivaldybės 2011 m. rugpjūčio 25 d. sprendimą Nr. T-246 „Dėl Nekilnojamojo turto mokesčio lengvatų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“*, jo nuostatas, kad reglamentavimas ir nustatytos procedūros atitiktų galiojančius teisės aktus. *Rekomenduojama tvarkos apraše aiškiau ir išsamiau aptarti prašymų dėl lengvatų suteikimo priėmimo, nagrinėjimo ir svarstymo tvarką.*

4. *Pakruojo rajono savivaldybės 2011 m. rugpjūčio 25 d. sprendimu Nr. T-246 „Dėl Nekilnojamojo turto mokesčio lengvatų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintame Nekilnojamojo turto mokesčio lengvatų teikimo tvarkos apraše nėra nustatytos kontrolės / priežiūros tvarka, nereglamentuota vidaus kontrolės procedūra. Siūloma minėtą Tvarkos aprašą peržiūrėti ir detalizuoti kontrolės procedūrą (tvarką).*

5. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. A-287 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų rengimo, skelbimo ir vykdymo kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų rengimo, skelbimo ir vykdymo kontrolės tvarkos aprašas. Minėto tvarkos aprašo 18 punktas nustato, kad „įsakymai keičiami, papildomi ar pripažįstami netekusiais galios administracijos direktoriaus nurodymu arba įsakymo rengėjo iniciatyva“. Tvarkos aprašas nenustato įsakymų vykdymo kontrolės, priimtų teisės aktų peržiūrėjimo tvarkos. *Siūlymas – peržiūrėti Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. A-287 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų rengimo, skelbimo ir vykdymo kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintą Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų rengimo, skelbimo ir vykdymo kontrolės tvarkos aprašą ir jame nustatyti įsakymų vykdymo kontrolės tvarką.*

Meras

Saulius Margis